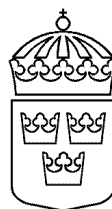

Trafikutskottets yttrande

1995/96:TU1y

Förvaltningsmyndigheternas ledning

1995/96
TU1y

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har den 10 oktober 1995 berett trafikutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1994/95:150 bilaga 7, avsnitt 3 om förvaltningsmyndigheternas ledning.

Regeringens förslag

Regeringen har prövat ledningsformen för drygt 110 centrala förvaltningsmyndigheter.

Regeringen anser att ledningsformen *enrådighetsverk* bör övervägas där det finns behov av en mer direkt och tydlig styrning av myndigheten och där politiska beslut måste genomföras utan fördröjning. Detta bör särskilt beaktas mot bakgrund av de ökade krav på styrning och samordning som medlemskapet i EU ställer på regeringen. För en del myndigheter med många rutinärenden eller uppgifter av servicekaraktär kan också enrådighetsmodellen komma i fråga.

Modellen med enrådighetsverk bör kompletteras med ett av regeringen tillsatt *insynsråd* med demokratisk insyn som främsta uppgift i de fall ett sådant råd bedöms vara av allmänt intresse.

Ledningsformen *styrelse med fullt ansvar* för verksamheten bör främst övervägas för myndigheter som arbetar under affärsliknande förhållanden eller har en verksamhet som innebär stort finansiellt och självständigt ansvar.

Ett bibehållande av *nuvarande styrelsemodell* med ett delat ansvar mellan styrelsen och myndighetschefen bör enligt regeringen övervägas för myndigheter där en viss bredd och mångfald är önskvärd i verksamheten och det därför inte finns skäl för regeringen att närmare styra den. Modellen kan även väljas för myndigheter där insyn, råd och stöd har stor betydelse. Regeringen avser att ge följande myndigheter inom Kommunikationsdepartementets verksamhetsområde ny ledningsform under år 1995 genom ändringar i myndigheternas instruktioner. Affärsverken berörs inte av reformen.

Post- och telestyrelsen	Enrådighetsverk med insynsråd
Banverket	Styrelse med fullt ansvar
Vägverket	Styrelse med fullt ansvar
Statens väg- och transport-	Enrådighetsverk
forskningsinstitut	
Kommunikationsforskningsberedningen	Styrelse med fullt ansvar
Statens geotekniska institut	Enrådighetsverk

Trafikutskottets ställningstagande

Televerket och Postverket bolagiserades den 1 juli 1993 resp. den 1 mars 1994. I samband härmed antog riksdagen en telelag och en postlag. Syftet med lagarna är att ge staten förutsättningar att på en öppen marknad styra och kontrollera verksamheterna så att de av riksdagen fastlagda post- och telepolitiska målen kan uppnås. Dessa mål syftar bl.a. till att trygga goda post- och telekommunikationer i hela landet.

Trafikutskottet framhöll i sitt av riksdagen godkända betänkande 1993/94:TU11 Postlag och en förändrad verksamhetsform för Postverket, m.m. att vid en övergång till en avreglerad marknad, samtidigt som verksamhetsformen förändras, gäller att särskilda krav måste ställas på uppföljning och utvärdering. Riksdagen har ett berättigat intresse av att följa upp att de politiska målen kommer att uppfyllas även framgent. Trafikutskottet anförde vidare att regeringen varje år för riksdagen borde ge en utförlig redovisning som bl.a. belyser måluppfyllelse och servicegrad inom postmarknaden. Härvid bör även avrapporteras resultatet av det uppföljningsarbete som bl.a. Post- och telestyrelsen skall bedriva. Motsvarande redovisning bör även lämnas för utvecklingen inom teleområdet, ansåg trafikutskottet.

Väl fungerande post- och telekommunikationer har mycket stor betydelse för enskilda människor, myndigheter och företag i hela landet. En av Post- och telestyrelsens viktigaste arbetsuppgifter är att följa utvecklingen på post- och telemarknaderna och till regeringen rapportera om de av statsmakterna fastlagda målen uppfylls. Som framgår ovan innebär dessa mål bl.a. att hela landet skall ha tillgång till väl fungerande post- och telekommunikationer. Post- och telestyrelsen har också ansvaret för samhällsåtaganden på post och teleområdet vad gäller totalförsvarets och funktionshindrades behov av post- och teletjänster. Enligt trafikutskottets mening är det, med hänsyn till arbetsuppgifternas betydelse, väsentligt att det finns såväl samhällelig insyn som medborgerligt inflytande i Post- och telestyrelsens verksamhet.

Trafikutskottet anser, med hänvisning till det anförda, att ledningsformen *styrelse med fullt ansvar* bör väljas för Post- och telestyrelsen. I övrigt har trafikutskottet ingen erinran mot vad regeringen anför om myndigheterna inom Kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

1995/96:TU1y

Stockholm den 26 oktober 1995

På trafikutskottets vägnar

Monica Öhman

I beslutet har deltagit: Monica Öhman (s), Jarl Lander (s), Per Erik Granström (s), Tom Heyman (m), Krister Örnfjäder (s), Karin Starrin (c), Hans Stenberg (s), Birgitta Wistrand (m), Monica Green (s), Lena Sandlin (s), Lars Björkman (m), Christina Axelsson (s), Claes-Göran Brandin (s), Jeppe Johnsson (m) och Ewa Larsson (mp).

Avvikande mening

Tom Heyman, Birgitta Wistrand, Lars Björkman och Jeppe Johnsson (alla m) anser att "Trafikutskottets ställningstagande" bort ha följande lydelse:

När det gäller Post- och telestyrelsen delar utskottet regeringens uppfattning att modellen enrådighetsverk med insynsråd bör väljas. Därmed skapas en klar och tydlig ledningsfunktion där det inte råder någon tvekan om var det yttersta ansvaret inför regeringen ligger. Inte heller i övrigt har vi något att erinra mot vad regeringen anfört om myndigheterna inom Kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

1995/96:TU1y

Gotab, Stockholm 1995